

Nr 4

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion angående remitteringen till utskott av lagstiftningsfrågor, som upptages av riksdagens revisorer.

I den till konstitutionsutskottet hänvisade motionen nr 100 i första kammaren av herr *Anderson, Carl Albert*, hemställes, »att riksdagen måtte såsom vilande antaga sådan ändring i riksdagsordningen att lagstiftningsfrågor, som upptages av riksdagens revisorer, skall remitteras till det utskott som eljest har att behandla dylika frågor samt att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderligt förslag till författningsutkast».

Jämlikt riksdagsordningen § 72 skall de anmärkningar, som riksdagens revisorer finner sig befogade att framställa, sedan förklaringar däröver inkommit, överlämnas till vederbörande utskotts granskning och vidare behandling. I praxis remitteras anmärkningar i vad de rör riksbanken och riksgäldskontoret till bankoutskottet och i övrigt till statsutskottet. Nuvarande praxis har fortvarit sedan 1909. Före den grundlagsrevision, som genomfördes detta år, handlades ärenden rörande riksgäldskontoret av statsutskottet, vilket medförde att detta utskott jämväl fick granska revisorernas berättelse, såvitt den angick detta verk.

Den nu tillämpade ordningen har i den statsvetenskapliga litteraturen ansetts ha sin grund i bestämmelserna i 39 och 41 §§ riksdagsordningen. I förstnämnda paragraf stadgas att statsutskottet bl. a. har att »granska, utreda och uppgiva statsverkets tillstånd och förvaltning» samt att utskottet skall granska huruvida den fastställda statsregleringen efterlevts. 41 § riksdagsordningen stadgar bl. a. beträffande bankoutskottet, att det skall »undersöka och utreda riksbankens och riksgäldskontorets styrelse och tillstånd».

I motionen framhålles, att det framstår som naturligt att de lagstiftningsfrågor revisorerna upptager i sin berättelse behandlas i samma ordning som gäller när motsvarande spörsmål genom proposition eller motion underkastas riksdagens prövning. Vederbörande utskotts särskilda sakkunskap förmenas genom en sådan ordning bättre kunna utnyttjas.

Som framgått av det sagda saknas helt otvetydiga bestämmelser om till vilket utskott berättelsen skall remitteras. Den nu tillämpade ordningen, enligt vilken samma fråga som upptagits i berättelsen samtidigt kan vara föremål för behandling i annat utskott till följd av motion eller proposi-

tion, synes emellertid icke alltid ändamålsenlig. Skäl för en ändring föreligger alltså. Det bör dock framhållas att redan inom ramen för den nuvarande ordningen finnes möjligheter för stats- och bankoutskotten att för behandlingen av viss i revisorernas berättelse upptagen fråga jämlikt 47 § riksdagsordningen genom deputerade sammanträda med annat utskott. De nämnda utskotten kan också med tillämpning av 19 § mom. 2 riksdagsstadgan hos annat utskott inhämta upplysning huruvida detta utskott finner anledning att ur de synpunkter, detsamma har att företräda, göra något uttalande i ärendet.

Vidare bör i detta sammanhang erinras om det arbete, som bedrivs av 1954 års författningsutredning. Enligt meddelande från denna utredning den 9 februari i år har utredningen genomgått förslag till författningstexter. Dessa har utformats i tre dokument, en grundlag, innehållande bestämmelser om de högsta statsorganen, deras befogenheter och verksamhetsformer, en riksdagsordning, som icke har grundlagskaraktär men med restriktiva bestämmelser angående ändring, samt en riksdagsstadga. Utredningen har även upplyst, att den beträffande riksdagens arbete förutsatt, att den nuvarande uppdelningen i en höst- och vårsession försvinner och att riksdagen i stället sammankommer till en enda ordinarie session, som börjar i mitten av oktober. Även vad angår budgetbehandlingen har utredningen sagt sig ha under prövning olika möjligheter för att åstadkomma en mera rationell ordning än den nuvarande.

Författningsförslag, innebärande bl. a. en väsentlig omläggning av riksdagens arbetsformer, kommer sålunda att framläggas inom en nära framtid. Dessa kan påverka såväl organisationen av revisorernas arbete som sättet för behandlingen av deras berättelse i riksdagen. På grund av vad sålunda anförts anser sig utskottet, ehuru det finner motionärens synpunkter beaktansvärda, icke nu böra framlägga förslag i anledning av motionen utan hemställer,

att motionen I: 100 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 mars 1959

På konstitutionsutskottets vägnar:

BENGT ELMGREN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elmgren, Damström, Sveningsson, Erik Olsson, Carl Albert Anderson*, Källqvist, Axel Emanuel Andersson, Aspling, fru Segerstedt-Wiberg och herr Eric Carlsson; samt

från andra kammaren: herrar Pettersson i Norregård, Norén, Spångberg, Magnusson i Tumbult, Jonsson i Haverö, Gustafsson i Bogla*, Braconier*, Bark, Hammar och Hamrin.

* Ej närvarande vid justeringen.